

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Վ.Վ.Հարությունյան

/Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 6

«06» դեկտեմբերի 2023 թ.

ԷԻԿ/Բ-008, Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն`	041301.00.6, կառավարում /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր`	041301.01.6, կառավարում (ըստ ոլորտի) /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան`	կառավարման բակալավր /բակալավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն`	Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը`	հեռակա /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ	4-րդ կուրս, 7-րդ կիսամյակ
Դասախոս`	Խառատյան Արթուր, տ.գ.թ. /անուն, ազգանուն/ Էլ. հասցե` arthur_kharatyan@yahoo.com

Վանաձոր - 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14.	Գնահատում
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
	14.2. Հարցաշար
	14.3. Գնահատման չափանիշներ
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹

Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում առարկայի դասընթացը կարևորվում է կառավարման բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում և ներառված է 041301.01.6 Կառավարում մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Ընդհանուր մասնագիտական առարկաների» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝ գիտելիքներ, կարողունակություն և հմտություն ձևավորել ուսանողների մոտ.

- Տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթումը;
 - Դրամաշրջանառության կայունացումը;
 - Մրցակցության խթանումը;
 - Արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովումը; Տնտեսության կառուցվածքի բարելավումը;
 - Բնակչության զբաղվածության ապահովումը;
 - Ներքին շուկայում գների կայունացում;
 - Բնակչության սոցիալական ապահովում;
- հիմնահարցերի վերաբերյալ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման տեսական հիմունքերի, օրինաչափությունների ուսումնասիրությունը:
- Երկրի համապետական խնդիրների լուծումը:
- Աշխատուժի լրիվ զբաղվածություն ապահովումը:
- Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռություն ստեղծումը:
- Տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի կատարելագործումը:
- Արտադրության ռեսուրսների տարածքային տեղաբաշխման հարցերի կարգավորումը և արդյունավետ օգտագործումը:
- Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների միջև:
- Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և պետության միջև:
- Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և հասարակության անդամների միջև:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Մակրոտնտեսական կարգավորում» դասընթացին մասնակցելու համար անհրաժեշտ են գիտելիքներ է և հմտություններ 041301.00.6, կառավարում մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Տնտեսագիտության տեսություն», «Ազգային տնտեսություն», «Մակրոտնտեսագիտություն» առարկաներից:

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

4.1. Գիտելիք

4.1.1. Գիտելիք և իմացություն

- Դրսևորում է տնտեսության տարբեր ոլորտների և դրանց կառավարման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման տարբեր մոտեցումների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրների վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է տնտեսական տատանումների էության և պատճառների վերաբերյալ գիտելիքներ:
- Ցուցաբերում է տնտեսական աճի պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է արտադրության ճյուղերում և սոցիալական ոլորտում մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրների և դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է հարկաբյուջետային քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:

4.2 Հմտություններ

4.2.1. Գիտելիքի և իմացության կիրառում

- Կարող է գնահատել միկրո- և մակրոմիջավայրի ազդեցությունը կառավարման համակարգերի գործունեության վրա:

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

- Կարող է կատարել հետազոտություններ, պատրաստել զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:
- Կարող է լուծել մասնագիտական խնդիրները:
- Ունակ է վերլուծել բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և գնահատել դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության արդյունավետությունը:
- Կարող է վերլուծել բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության առանձնահատկությունները:
- Ունակ է ներկայացնել և քննարկել դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման և հարկաբյուջետային քաղաքականության հիմնախնդիրները:
- Կարող է վերլուծել գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման շուրջ պետական կարգավորիչ միջոցառումները:

4.2.2. Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է իրականացնել հետազոտություններ պետության մակրոտնտեսական կարգավորման զանազան խնդիրներ լուծելու նպատակով, ինչպես նաև վերլուծել դրանց արդյունքները:
- Կարող է պատրաստել մակրոտնտեսական կարգավորման տարբեր հիմնախնդիրների վերաբերյալ զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:

4.2.3. Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը)

- Ունակ է լուծելու մակրոտնտեսագիտական կարգավորման խնդիրները, վերլուծության և համադրության հիման վրա կատարել եզրահանգումներ:
- Տիրապետում է մաթեմատիկական մոդելավորման, նորմատիվային մեթոդներին:
- Ունակ է ստացված գիտելիքների հիման վրա ճիշտ գնահատել ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակը, մշակել կարգավորման միջոցառումներ, վերհանել առկա խնդիրները, կատարել համապատասխան վերլուծություններ:
- Ունակ է օգտվելու նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից:

4.3. Կարողություններ

4.3.1. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)

- Տիրապետում է տնտեսության մեջ ի հայտ եկած խնդիրները բացահայտելու, հաղթահարելու և լուծումներ տալու հմտություններին:
- Տիրապետում է նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից օգտվելու հմտություններին:
- Տիրապետում է տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթման պետական ռազմավարական մեխանիզմներին:
- Ունակ է կարգավորել դրամաշրջանառության կայունացման պետական կարգավորման միջոցառումները:
- Տիրապետում է մրցակցության խթանման, արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովման պետական կարգավորման միջոցառումների իրականացման մեթոդներին, եղանակներին:

- Ունակ է քննարկել, վերլուծել և գործնականում մասնակցել տնտեսության կառուցվածքի բարելավման, բնակչության զբաղվածության ապահովման ուղղությամբ իրականացվող պետական միջոցառումներին, ներքին շուկայում գների կայունացման, բնակչության սոցիալական ապահովման ռազմավարական մոտեցումների գործընթացներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորում» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքները և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մակրոտնտեսագիտական գործունեության և տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման միջոցառումների ընթացքում, մասնագիտական հետազոտության լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մակրոտնտեսագիտական կարգավորման բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		6 կրեդիտ/180 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		12
Գործնական աշխատանք		12
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		156
Ընդամենը		180
Ստուգման ձևը՝ ընթացիկ քննություն		քննություն

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- Դասախոսությունը դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից

8. Դասավանդման մեթոդներն են⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. Ուսումնառության մեթոդներն են⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապրազ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1	Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը արտադրական ենթակառուցվածքների ճյուղերում:	1		1		14
2	Արտաքին տնտեսական և արժույթային քաղաքականությունը:	1		1		14
3	Ներդրումային քաղաքականությունը:	1		1		14
4	Սոցիալական քաղաքականություն:	1		1		14
5	Բնակչության զբաղվածության մակրոտնտեսական քաղաքականությունը:	1		1		14
6	Դրամավարկային քաղաքականությունը:	2		2		16
7	Հարկաբյուջետային և մաքսային քաղաքականությունը:	1		1		14
8	Գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորումը:	1		1		14
9	Ամբողջական պահանջարկի կարգավորման քաղաքականությունը կարճ ժամկետում:	1		1		14
10	Ամբողջական առաջարկի կարգավորման քաղաքականությունը:	1		1		14
11	Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշռության ապահովման քաղաքականությունը:	1		1		14

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	12		12		156
----------	----	--	----	--	-----

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	„Մակրոտնտեսական կարգավորում, ուսումնական ձեռնարկ Հ. Բ. Ղուշյանի խմբագրությամբ	2002
2.	Широков Ю., Государственное регулирование /Экономист/	2010
3.	Кац И., Роль и задачи государственного регулирования экономики /Экономист	1996
4.	Ионов М., Роль государства в экономике /Экономист/	2011
5.	Воейков М., Ричаги экономической политики	2007
6.	Макроэкономика /под общ. ред. Сидоровича А. В./	2006
7.	Соколинский В. М., Государство и экономика	2016
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Гелбрейт Д., Экономические теории и цели общества	2007
2.	Видапин В. И., Журавлев Г. П. Экономическая теория. /учебник/	2007

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը արտադրական ենթակառուցվածքների ճյուղերում	<ul style="list-style-type: none"> • մակրոտնտեսական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը: • Տրանսպորտի գործունեության գնահատման ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդիկան: • Կապի գործունեության գնահատման ցուցանիշները և դրանց պետական կարգավորումը: • Կապիտալ շինարարության քաղաքականության հիմնական գծերը: • Կապիտալ շինարարության զարգացման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան: • Առևտրի և հասարակական սննդի պետական կարգավորման հիմնահարցերը: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4
2.	Արտաքին տնտեսական և արժույթային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Մակրոտնտեսական ցուցանիշների հաշվարկումը բաց տնտեսությունում: • Կապիտալի և ապրանքների միջազգային հոսքերը • Արժույթի փոխանակային կուրսերը: • ՀՀ արտաքին տնտեսական կապերի բովանդակությունը և արտաքին առևտրի զարգացման առանձնահատկությունները: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ2

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3	Ներդրումային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Ներդրումային քաղաքականության էությունը, խնդիրները, տարրերը: • Ներդրումների ֆինանսավորման աղբյուրները: • Մասնավոր ներդրումների պետական խթանման լծակները: • Ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատումը: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ5, ՊԳ6
4.	Սոցիալական քաղաքականություն	<ul style="list-style-type: none"> • Սոցիալական համակարգի կառուցվածքը, ՀՀ-ում և այն բնութագրող ցուցանիշները: • Բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և դրա կարգավորման պետական քաղաքականությունը: • Բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և սոցիալական զարգացման ծրագրերը: • Բնակչության իրական եկամուտների հաշվարկման կարգը: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
5.	Բնակչության զբաղվածության մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Աշխատանքային ռեսուրսներ: • Աշխատանքի շուկան և դրա ենթակառուցվածքները: • Աշխատանքային ռեսուրսների հաշվեկշիռները: • Գործազրկության բնական մակարդակը և դրա ձևերը: • Զբաղվածության ապահովման պետական քաղաքականությունը: • Կայուն իրական աշխատավարձը և սպասման գործազրկությունը Ամբողջական առաջարկի կորը և դրա մեկնաբանությունը: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ5
6	Դրամավարկային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Փողի էությունը, գործառնությունները և կառուցվածքը: • Փողի քանակական տեսությունը: • Փողի պահանջարկի ֆունկցիան և քանակական տեսության հավասարումը: • Ինֆլյացիան և տոկոսադրույքը: 	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ7

		<ul style="list-style-type: none"> • Բնֆյացիան և դրա առաջացման պատճառները: • Դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորումը: • Դրամավարկային քաղաքականության իրականացման մարմինները Մանդել-Ֆլեմինգի մոդելը և նրա օգնությամբ լուծվող խնդիրները: • Փոքր բաց տնտեսությունը «լողացող» փոխանակային կուրսի դեպքում: • Փոքր բաց տնտեսությունը հաստատագրված փոխանակային կուրսի պայմաններում: • ՀՀ արժույթի փոխանակային կուրսը և դրա ձևավորման պայմանները: 		
7	Հարկաբյուջետային և մաքսային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Ֆինանսների էությունը: Ֆինանսական հարաբերությունների պետական կարգավորումը: • Հարկերի էությունը: Հարկային համակարգը: • Խթանող հարկային քաղաքականությունը: • Բյուջետային համակարգը և դրա դերը երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործում: • Պետական պահուստների պակասորդի ֆինանսավորման աղբյուրները: • Պետական պարտքը և դրա կարգավորման մեխանիզմը: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ6
8	Գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորումը	<ul style="list-style-type: none"> • Գնագոյացման պետական կարգավորման հիմնախնդիրները: • Գների համակարգը: • Գնահոյացման սկզբունքները և մեթոդները: • Գների գործառույթները: • Գնագոյացման վրա ազդող գործոնները և դրանց դասակարգումը: • Շահույթի և շահութաբերության ցուցանիշները և 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ5

		դրանց վրա ազդող գործոնները:		
9	Ամբողջական պահանջարկի կարգավորման քաղաքականությունը կարճ ժամկետում	<ul style="list-style-type: none"> • JS-LM Մոդելի ընդհանուր բնութագիրը: • Ապրանքների և ծառայությունների շուկան: JS կորի կառուցումը: • Փողի շուկան և LM կորի կառուցումը: • Տնտեսական ակտիվության տատանումների բացատրությունը JS-LM մոդելի օգնությամբ: • JS -LM Մոդելը որպես ամբողջական պահանջարկի տեսություն: • JS -LM Մոդելը կարճ և երկար ժամկետներում: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5
10	Ամբողջական առաջարկի կարգավորման քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Ամբողջական առաջարկի քեյնսյան մոդելը: • Ամբողջական առաջարկի կորի ձևավորման մեխանիզմը: • Ինֆլյացիայի և գործազրկության միջև ընտրության մինահարցը: • Սպասումները ամբողջական առաջարկի մոդելում: • Հիստերեզիս և նոր քեյնսականություն: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3
11	Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշռության ապահովման քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական տատանումների էությունը և պատճառները: • Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում: • Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը: • Մակրոտնտեսական կարգավորման քաղաքականությունը: • Ակտիվ և պասսիվ տնտեսական քաղաքականություն • Տնտեսական քաղաքականության կայունության անհրաժեշտությունը: 	1	ՊԳ1, ՊԳ2

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը արտադրական ենթակառուցվածքների ճյուղերում	<ul style="list-style-type: none"> • Տրանսպորտի մակրոտնտեսական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը: • Տրանսպորտի գործունեության գնահատման ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդիկան: • Կապի գործունեության գնահատման ցուցանիշները և դրանց պետական կարգավորումը: • Կապիտալ շինարարության քաղաքականության հիմնական գծերը: • Կապիտալ շինարարության զարգացման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան: • Առևտրի և հասարակական սննդի պետական կարգավորման հիմնահարցերը: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4
2	Արտաքին տնտեսական և արժույթային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Մակրոտնտեսական ցուցանիշների հաշվարկումը բաց տնտեսությունում: • Կապիտալի և ապրանքների միջազգային հոսքերը • Արժույթի փոխանակային կուսերը: • ՀՀ արտաքին տնտեսական կապերի բովանդակությունը և արտաքին առևտրի զարգացման առանձնահատկությունները: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ2
3	Ներդրումային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Ներդրումային քաղաքականության էությունը, խնդիրները, տարրերը: • Ներդրումների ֆինանսավորման աղբյուրները: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ5, ՊԳ6

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		<ul style="list-style-type: none"> • Մասնավոր ներդրումների պետական խթանման լծակները: • Ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատումը: 			
4	Սոցիալական քաղաքականություն	<ul style="list-style-type: none"> • Սոցիալական համակարգի կառուցվածքը, ՀՀ-ում և այն բնութագրող ցուցանիշները: • Բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և դրա կարգավորման պետական քաղաքականությունը: • Բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և սոցիալական զարգացման ծրագրերը: • Բնակչության իրական եկամուտների հաշվարկման կարգը: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
5	Բնակչության զբաղվածության մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Աշխատանքային ռեսուրսներ: • Աշխատանքի շուկան և դրա ենթակառուցվածքները: • Աշխատանքային ռեսուրսների հաշվեկշիռները: • Գործազրկության բնական մակարդակը և դրա ձևերը: • Զբաղվածության ապահովման պետական քաղաքականությունը: • Կայուն իրական աշխատավարձը և սպասման գործազրկությունը Ամբողջական առաջարկի կորը և դրա մեկնաբանությունը: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ5
6	Դրամավարկային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Փողի էությունը, գործառույթները և կառուցվածքը: • Փողի քանակական տեսությունը: • Փողի պահանջարկի ֆունկցիան և քանակական տեսության հավասարումը: • Ինֆլյացիան և տոկոսադրույքը: • Ինֆլյացիան և դրա առաջացման պատճառները: • Դրամավարկային հարաբերությունների պետական 	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ7

		<p>կարգավորումը:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Դրամավարկային քաղաքականության իրականացման մարմինները Մանդեղ-Ֆլեմինգի մոդելը նրա օգնությամբ լուծվող խնդիրները: • Փոքր բաց տնտեսությունը «լողացող» փոխանակային կուրսի դեպքում: • Փոքր բաց տնտեսությունը հաստատագրված փոխանակային կուրսի պայմաններում: • ՀՀ արժույթի փոխանակային կուրսը և դրա ձևավորման պայմանները: 			
7	Հարկաբյուջետային և մաքսային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Ֆինանսների էությունը: Ֆինանսական հարաբերությունների պետական կարգավորումը: • Հարկերի էությունը: Հարկային համակարգը: • Խթանող հարկային քաղաքականությունը: • Բյուջետային համակարգը և դրա դերը երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործում: • Պետական պահուստների պակաստրդի ֆինանսավորման աղբյուրները: • Պետական պարտքը և կարգավորման մեխանիզմը: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ6
8	Գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորումը	<ul style="list-style-type: none"> • Գնագոյացման պետական կարգավորման հիմնախնդիրները: • Գների համակարգը: • Գնահոյացման սկզբունքները և մեթոդները: • Գների գործառնությունները: • Գնագոյացման վրա ազդող գործոնները և դրանց դասակարգումը: • Շահույթի և շահութաբերության ցուցանիշները և դրանց վրա ազդող գործոնները: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ5
9	Ամբողջական պահանջարկի	<ul style="list-style-type: none"> • JS-LM Մոդելի ընդհանուր բնութագիրը: • Ապրանքների և ծառայությունների շուկան: JS կորի 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5

	կարգավորման քաղաքականությունը կարճ ժամկետում	<p>կառուցումը:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Փողի շույան և LM կորի կառուցումը: • Տնտեսական ակտիվության տատանումների բացատրությունը JS-LM մոդելի օգնությամբ: • JS -LM Մոդելը որպես ամբողջական պահանջարկի տեսություն: • JS -LM Մոդելը կարճ և երկար ժամկետներում: 			
10	Ամբողջական առաջարկի կարգավորման քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Ամբողջական առաջարկի քեյնսյան մոդելը: • Ամբողջական առաջարկի կորի ձևավորման մեխանիզմը: • Ինֆլյացիայի և գործազրկության միջև ընտրության մինահարցը: • Սպասումները ամբողջական առաջարկի մոդելում: • Հիստերեզիս և նոր քեյնսականություն: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3
11	Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշռության ապահովման քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական տատանումների էությունը և պատճառները: • Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում: • Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը: • Մակրոտնտեսական կարգավորման քաղաքականությունը: • Ակտիվ և պասսիվ տնտեսական քաղաքականություն: • Տնտեսական քաղաքականության կայունության անհրաժեշտությունը: 	1	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	<i>Թեմա</i>	Ուսումնասիրվող հարցեր	<i>Ժամաքանակ</i>	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.					
2.					

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը արտադրական ենթակառուցվածքների ճյուղերում	<ul style="list-style-type: none"> • Տրանսպորտի մակրոտնտեսական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը: • Տրանսպորտի գործունեության գնահատման ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդիկան: • Կապի գործունեության գնահատման ցուցանիշները և դրանց պետական կարգավորումը: • Կապիտալ շինարարության քաղաքականության հիմնական գծերը: • Կապիտալ շինարարության զարգացման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան: • Առևտրի և հասարակական սննդի պետական կարգավորման հիմնահարցերը: 	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2	Արտաքին տնտեսական և արժույթային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Մակրոտնտեսական ցուցանիշների հաշվարկումը բաց տնտեսությունում: • Կապիտալի և ապրանքների միջազգային հոսքերը: • Արժույթի փոխանակային կուրսերը: • ՀՀ արտաքին տնտեսական կապերի բովանդակությունը և արտաքին առևտրի զարգացման առանձնահատկությունները: 	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ2
3	Ներդրումային քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Ներդրումային քաղաքականության էությունը, ինդիքները, տարրերը: • Ներդրումների ֆինանսավորման աղբյուրները: • Մասնավոր ներդրումների պետական խթանման լծակները: • Ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատումը: 	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ5, ՊԳ6

4	Սոցիալական քաղաքականություն	<ul style="list-style-type: none"> • Սոցիալական համակարգի կառուցվածքը, ՀՀ-ում և այն բնութագրող ցուցանիշները: • Բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և դրա կարգավորման պետական քաղաքականությունը: • Բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և սոցիալական զարգացման ծրագրերը: • Բնակչության իրական եկամուտների հաշվարկման կարգը: 	աշխ. տեսոր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
5	Բնակչության զբաղվածության մակրոտնտեսական քաղաքականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • Աշխատանքային ռեսուրսներ: • Աշխատանքի շուկան և դրա ենթակառուցվածքները: • Աշխատանքային ռեսուրսների հաշվեկշիռները: • Գործազրկության բնական մակարդակը և դրա ձևերը: • Զբաղվածության ապահովման պետական քաղաքականությունը: • Կայուն իրական աշխատավարձը և սպասման գործազրկությունը: • Ամբողջական առաջարկի կորը և դրա մեկնաբանությունը: 	աշխ. տեսոր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ5

6	<p>Դրամավարկային քաղաքականությունը</p>	<p>Փողի էությունը, գործառույթները և կառուցվածքը: Փողի քանակական տեսությունը Փողի պահանջարկի ֆունկցիան և քանակական տեսության հավասարումը: Ինֆլյացիան և տոկոսադրույքը: Ինֆլյացիան և դրա առաջացման պատճառները: Դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորումը: Դրամավարկային քաղաքականության իրականացման մարմինները Մանդել-Ֆլեմինգի մոդելը և նրա օգնությամբ լուծվող խնդիրները: Փոքր բաց տնտեսությունը «լողացող» փոխանակային կուրսի դեպքում: Փոքր բաց տնտեսությունը հաստատագրված փոխանակային կուրսի պայմաններում: ՀՀ արժույթի փոխանակային կուրսը և դրա ձևավորման պայմանները:</p>	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5, ՊԳ7
---	--	--	-----------	--------------------	---------	------------------------------

7	<p>Հարկաբյուջետային և մաքսային քաղաքականությունը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ֆինանսների ելությունը: Ֆինանսական հարաբերությունների պետական կարգավորումը: • Հարկերի ելությունը: Հարկային համակարգը: • Խթանող հարկային քաղաքականությունը: • Բյուջետային համակարգը և դրա դերը երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործում: • Պետական պահուստների պակասորդի ֆինանսավորման աղբյուրները: • Պետական պարտքը և դրա կարգավորման մեխանիզմը: 	աշխ. տեսոր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ6
8	<p>Գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորումը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Գնագոյացման պետական կարգավորման հիմնախնդիրները: • Գների համակարգը: • Գնահոյացման սկզբունքները և մեթոդները: • Գների գործառույթները: • Գնագոյացման վրա ազդող գործոնները և դրանց դասակարգումը: • Շահույթի և շահութաբերության ցուցանիշները և դրանց վրա ազդող գործոնները: 	աշխ. տեսոր	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ5

9	<p>Ամբողջական պահանջարկի կարգավորման քաղաքականությունը կարճ ժամկետում</p>	<ul style="list-style-type: none"> • JS-LM Մոդելի ընդհանուր բնութագիրը: • Ապրանքների և ծառայությունների շուկան: JS կորի կառուցումը • Փողի շուկան և LM կորի կառուցումը: • Տնտեսական ակտիվության տատանումների բացատրությունը JS-LM մոդելի օգնությամբ: • JS -LM Մոդելը որպես ամբողջական պահանջարկի տեսություն: • JS -LM Մոդելը կարճ և երկար ժամկետներում: 	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5
10	<p>Ամբողջական առաջարկի կարգավորման քաղաքականությունը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ամբողջական առաջարկի քեյնսյան մոդելը: • Ամբողջական առաջարկի կորի ձևավորման մեխանիզմը: • Ինֆլյացիայի և գործազրկության միջև ընտրության մինահարցը: • Սպասումները ամբողջական առաջարկի մոդելում: • Հիստերեզիս և նոր քեյնսականություն: 	աշխ. տեսք	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3

11	<p>Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշռության ապահովման քաղաքականությունը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական տատանումների էությունը և պատճառները: • Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի փոփոխությունները կարճ և երկար ժամկետներում: • Տնտեսության կայունացման քաղաքականությունը: • Մակրոտնտեսական կարգավորման քաղաքականությունը: • Ակտիվ և պասսիվ տնտեսական քաղաքականություն: • Տնտեսական քաղաքականության կայունության անհրաժեշտությունը: 	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2
----	---	---	-----------------------	--------------------	---------	----------

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	208 համակարգչային լսարան, Էլեկտրոնային գրատախտակ, պրոյեկտոր
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչներ, Էլեկտրոնային գրատախտակ, պրոյեկտոր
Համակարգչային ծրագրեր	Word, Excel, Power point
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը արտադրական ենթակառուցվածքների ճյուղերում
2. Տրանսպորտի մակրոտնտեսական քաղաքականության էությունը և հիմնական գծերը
3. Տրանսպորտի գործունեության գնահատման ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդիկան
4. Կապի գործունեության գնահատման ցուցանիշները և դրանց պետական կարգավորումը
5. Կապիտալ շինարարության քաղաքականության հիմնական գծերը
6. Կապիտալ շինարարության զարգացման ցուցանիշները և դրանց հաշվարկման մեթոդիկան
7. Առևտրի և հասարակական սննդի պետական կարգավորման հիմնահարցերը
8. Արտաքին տնտեսական և արժույթային քաղաքականությունը
9. Մակրոտնտեսական ցուցանիշների հաշվարկումը բաց տնտեսությունում
10. Կապիտալի և ապրանքների միջազգային հոսքերը
11. Արժույթի փոխանակային կուրսերը
12. Ներդրումային քաղաքականությունը
13. Ներդրումային քաղաքականության էությունը, խնդիրները
14. Ներդրումների դերը ընդլայնված վերարտադրության գործում
15. Պետության ներդրումային քաղաքականության ձևավորումը ՀՀ-ում
16. Ներդրումների ֆինանսավորման աղբյուրները
17. Մասնավոր ներդրումների պետական խթանման լծակները
18. Ներդրումները արտադրական ոլորտում
19. Ներդրումները բնակարանային տնտեսության մեջ և պաշարներում
20. Ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատումը
21. Սոցիալական քաղաքականություն
22. Բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և սոցիալական զարգացման ծրագրերը
23. Բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և դրանց կարգավորման պետական քաղաքականությունը
24. Կրթության պետական քաղաքականությունը
25. Առողջապահության պետական կարգավորման խնդիրները և առողջապահության զարգացման ծրագրի բաժիններն ու ցուցանիշները
26. Մշակույթի և սպորտի զարգացման ծրագրերը
27. Բնակչության զբաղվածության մակրոտնտեսական քաղաքականությունը
28. Աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը
29. Աշխատանքի շուկայի պետական կարգավորումը
30. Աշխատանքային ռեսուրսների հաշվեկշիռները
31. Գործազրկության բնական մակարդակը և դրա ձևերը
32. Կայուն իրական աշխատավարձը և սպասման գործազրկությունը
33. Աշխատանքի արտադրողականությունը և դրա աճի գործոնները
34. Դրամավարկային քաղաքականությունը

35. Դրամավարկային քաղաքականության խնդիրները
36. Փողի էությունը, գործառույթները և կառուցվածքը
37. Փողի շուկան և դրա հավասարակշռությունը
38. Դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորումը
39. Դրամավարկային քաղաքականության իրականացման մարմինները
40. Ինֆլյացիան և դրա առաջացման պատճառները
41. Ինֆլյացիայի սոցիալ-տնտեսական հետևանքները
42. Հակաինֆլյացիոն քաղաքականություն
43. Հարկարյուջետային և մաքսային քաղաքականությունը
44. Տինանսների և ֆինանսական հարաբերությունների պետական կարգավորումը
45. Հարկային քաղաքականության սկզբունքները
46. Պետական տուրքերի էությունը և դրանց համակարգը
47. Բյուջետային համակարգը և դրա դերը երկրի սոցիալ- տնտեսական զարգացման գործում
48. Գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորումը
49. Գնագոյացման պետական կարգավորման հիմնախնդիրները
50. Գնագոյացման տեսությունների առանձնահատկությունները
51. Գների գործառույթները
52. Գնագոյացման սկզբունքներն ու մեթոդները
53. Գնագոյացման վրա ազդող գործոնները և դրանց դասակարգումը
54. Գնագոյացման քաղաքականության կատարելագործման հիմնական ուղղությունները
55. Ամբողջական պահանջարկի կարգավորման քաղաքականությունը կարճ ժամկետում
56. IS-LM մոդելի ընդհանուր բնութագիրը
57. Ապրանքների և ծառայությունների շուկան: IS կորի կառուցումը
58. Փողի շուկան և LM կորի կառուցումը
59. Հավասարակշռությունը կարճ ժամկետում
60. Տնտեսական ակտիվության տատանումների բացատրությունը IS-LM մոդելի օգնությամբ
61. IS-LM մոդելը՝ որպես ամբողջական պահանջարկի տեսություն
62. IS-LM մոդելը կարճ և երկար ժամկետներում
63. Ամբողջական առաջարկի կարգավորման քաղաքականությունը
64. Ամբողջական առաջարկի կորը և դրա մեկնաբանումները
65. Ամբողջական առաջարկի 4 մոդելների մեխանիզմը
66. Ֆիլիպսի կորը
67. Ինֆլյացիայի և գործազրկության միջև ընտրության հիմնահարցը
68. Սպասումները ամբողջական առաջարկի մոդելում
69. Հիստերեզիս և նորքեյնսականություն
70. Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշռության ապահովման քաղաքականությունը
71. Մանդել-Ֆլեմինգի մոդելը և դրա օգնությամբ լուծվող խնդիրները
72. Փոքր բաց տնտեսությունը «լողացող» փոխանակային կուրսի դեպքում
73. Փոքր բաց տնտեսությունը հաստատագրված փոխանակային կուրսի պայմաններում

Գնահատման չափանիշները¹⁶.

Տեսական գիտելիքները.....:

Գործնական աշխատանքները.....:

Մեմինար պարապմունքները.....:

Լաբորատոր աշխատանքները.....:

Ինքնուրույն աշխատանքը.....:

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

041301.00.6, կառավարում

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

041301.01.6, կառավարման բակալավր

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ԷԻԿ/Բ-008 – Մակրոտնտեսագիտական կարգավորում-2</p>			
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>6 կրեդիտ</p>			
<p>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</p>	<p>4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</p>			
<p>Ժամերի բաշխումը</p>	<p>Լսարանային</p>	<p>24</p>	<p>Դասախոսություն</p>	<p>12</p>
	<p>Մեմինար</p>			
	<p>Լաբորատոր աշխատանք</p>			
	<p>Գործնական աշխատանք</p>			<p>12</p>
	<p>Ինքնուրույն</p>	<p>156</p>		
<p>Ընդամենը</p>	<p>180</p>			
<p>Ստուգման ձևը</p>	<p>Քննություն</p>			
<p>Դասընթացի նպատակը և խնդիրները</p>	<p>Դասընթացի նպատակն է՝ զիտելիքներ, կարողունակություն և հմտություն ձևավորել ուսանողների մոտ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթումը; • Դրամաշրջանառության կայունացումը; • Մրցակցության խթանումը; • Արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովումը;Տնտեսության կառուցվածքի բարելավումը; • Բնակչության զբաղվածության ապահովումը; • Ներքին շուկայում գների կայունացում; • Բնակչության սոցիալական ապահովում; • հիմնահարցերի վերաբերյալ: <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տնտեսության մակրոտնտեսական կարգավորման տեսական հիմունքերի, օրինաչափությունների ուսումնասիրությունը: • Երկրի համապետական խնդիրների լուծումը: • Աշխատուժի լրիվ զբաղվածություն ապահովումը: • Ընդհանուր տնտեսական հավասարակշռություն ստեղծումը: • Տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի կատարելագործումը: • Արտադրության ռեսուրսների տարածքային տեղաբաշխման հարցերի կարգավորումը և արդյունավետ օգտագործումը: 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների միջև: • Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և պետության միջև: • Հարաբերությունների կարգավորումը տնտեսավարող սուբյեկտների և հասարակության անդամների միջև:
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք Գիտելիք և իմացություն.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Դրսևորում է տնտեսության տարբեր ոլորտների և դրանց կառավարման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման տարբեր մոտեցումների վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է մակրոտնտեսական կարգավորման խնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է մակրոտնտեսական կարգավորման մեթոդաբանության վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն: • Դրսևորում է տնտեսական տատանումների էության և պատճառների վերաբերյալ գիտելիքներ: • Ցուցաբերում է տնտեսական աճի պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է արտադրության ճյուղերում և սոցիալական ոլորտում մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է ներդրումների տնտեսական արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրների և դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Դրսևորում է դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է հարկաբյուջետային քաղաքականության վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: • Ցուցաբերում է գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման վերաբերյալ գիտելիքներ և իմացություն: <p>Հմտություններ</p>

Գիտելիքի և իմացության կիրառում.

- Կարող է գնահատել միկրո- և մակրոմիջավայրի ազդեցությունը կառավարման համակարգերի գործունեության վրա:
- Կարող է կատարել հետազոտություններ, պատրաստել զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:
- Կարող է լուծել մասնագիտական խնդիրները:
- Ունակ է վերլուծել բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և գնահատել դրանց կարգավորման պետական քաղաքականության արդյունավետությունը:
- Կարող է վերլուծել բնակչության զբաղվածության ապահովման մակրոտնտեսական քաղաքականության առանձնահատկությունները:
- Ունակ է ներկայացնել և քննարկել դրամավարկային հարաբերությունների պետական կարգավորման և հարկաբյուջետային քաղաքականության հիմնախնդիրները:
- Կարող է վերլուծել գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորման շուրջ պետական կարգավորիչ միջոցառումները:

Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ.

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է իրականացնել հետազոտություններ պետության մակրոտնտեսական կարգավորման գանազան խնդիրներ լուծելու նպատակով, ինչպես նաև վերլուծել դրանց արդյունքները:
- Կարող է պատրաստել մակրոտնտեսական կարգավորման տարբեր հիմնախնդիրների վերաբերյալ զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները:

Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը).

- Ունակ է լուծելու մակրոտնտեսագիտական կարգավորման խնդիրները, վերլուծության և համադրության հիման վրա կատարել եզրահանգումներ:
- Տիրապետում է մաթեմատիկական մոդելավորման, նորմատիվային մեթոդներին:
- Ունակ է ստացված գիտելիքների հիման վրա ճիշտ գնահատել ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակը, մշակել կարգավորման միջոցառումներ, վերհանել առկա

	<p>խնդիրները, կատարել համապատասխան վերլուծություններ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ունակ է օգտվելու նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից: <p>Կարողություններ</p> <p>Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տիրապետում է տնտեսության մեջ ի հայտ եկած խնդիրները բացահայտելու, հաղթահարելու և լուծումներ տալու հմտություններին: • Տիրապետում է նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից օգտվելու հմտություններին: • Տիրապետում է տնտեսական պարբերաշրջանների համահարթման պետական ռազմավարական մեխանիզմներին: • Ունակ է կարգավորել դրամաշրջանառության կայունացման պետական կարգավորման միջոցառումները: • Տիրապետում է մրցակցության խթանման, արտաքին տնտեսական հավասարակշռության ապահովման պետական կարգավորման միջոցառումներին: • ունակ լինի քննարկել տնտեսության կառուցվածքի բարելավման, բնակչության զբաղվածության ապահովման ուղղությամբ իրականացվող պետական միջոցառումները, ներքին շուկայում գների կայունացման, բնակչության սոցիալական ապահովման ռազմավարական մոտեցումներին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը արտադրական ենթակառուցվածքների ճյուղերում:</p> <p>Թեմա 2. Արտաքին տնտեսական և արժույթային քաղաքականությունը: Թեմա 3. Ներդրումային քաղաքականությունը: Թեմա 4. Սոցիալական քաղաքականություն: Թեմա 5. Բնակչության զբաղվածության մակրոտնտեսական քաղաքականությունը: Թեմա 6. Դրամավարկային քաղաքականությունը: Թեմա 7. Հարկաբյուջետային և մաքսային քաղաքականությունը: Թեմա 8. Գնագոյացման մակրոտնտեսական կարգավորումը: Թեմա 9. Ամբողջական պահանջարկի կարգավորման քաղաքականությունը կարճ ժամկետում: Թեմա 10. Ամբողջական առաջարկի կարգավորման քաղաքականությունը: Թեմա 11. Մակրոտնտեսական կարճաժամկետ հավասարակշռության ապահովման քաղաքականությունը:</p>
<p>Գնահատման</p>	<p>Գնահատման գործընթացն իրականացվում է ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և</p>

մեթոդները և չափանիշները	հաշվառման կանոնակարգով:
Գրականություն	Պարտադիր
	„Մակրոտնտեսական կարգավորում, ուսումնական ձեռնարկ Հ. Բ. Ղուշյանի խմբագրությամբ, 2002
	Широков Ю., Государственное регулирование /Экономист/, 2010
	Кац И., Роль и задачи государственного регулирования экономики /Экономист/, 1996
	Ионов М., Роль государства в экономике /Экономист/, 2011
	Воейков М., Рычаги экономической политики, 2006
	Макроэкономика /под общ. ред. Сидоровича А. В./, 2006
	Соколинский В. М., Государство и экономика , 2016
	Լրացուցիչ
	Гелбрейт Д., Экономические теории и цели общества, 2007
	Видяпин В. И., Журавлев Г. П., Экономическая теория. /учебник/, 2007